

یارمهتیدانی که سینک که تووشی دیمینشیا بووه بۆئهودی لهماودی کارهساتی لهناکاوی بلاوبوونهودی قایروسی کورونادا بهباشی بمینیتهود

5 پهيامى سهرهكى بۆ ئەو ئەندامانى خيزان يان هاورييانه كه سەرپهرشتى خزم يان هاورييەك دەكەن کار هساتی لهناکاوی بالاوبوونهوهی قایر و سی کورونا بارگرژی بو ههموو کهس در وست کر دووه، به لام به تابیه تی ئه و انهمان که سهر پهر شتی که سیّک دهکهین که به دیّمینشیاوه ژیان بهسهر دهبات. لیّر هدا ههدنیّک سهر هداوی ساده ههیه که به ئامانجی ئهوه دانر اون ئاسانکاری بکهن بوّئهوهی باشتر بتوانریّت کوّنتروّل بهسهر شتهکاندا بکریّت. رهوشی ههر کهسه بهجوّریّکه به و جوّره ههندیّک له سهر هداوهکان لهوانهیه بهسوود بن بهگویّرهی هملومهرجی خوّت.

ئهم بلاقویکه زاراوهی اسهر پهرشتیارهکان بهو واتایه بهکار دههینیت که نهو نهندامانی خیزان یان هاور نیانه دهگریتهوه که سهر پهرشتی یهکیک له خزم و کهسوکار یان هاور نیهک دهکهن که تووشی دیمینشیا بووه.

به سهلامهتی و تهدروستی باش بمینهرهوه

پهیر هوی رینوینییه کانی حکومه تبکه سهباره تبه مانه وه به تهندروستی باش، لهوانه رینوینی تاییه تبوت بق سهر پهیر هوی که سهر پهرشتیار ان له شانشینی یه کگر توو (Carers Uk). پلانیک دابنی بوئه وهی که دهبیت چی بکهیت ئهگهر نهخوش بکهویت و بیر لهوه بکهرهوه که دهتوانیت لهگه ل کی قسه بکهیت ئهگهر وهها ههستت کرد که دنیات به سهردا روو خاوه.

یهک شاد دهبینهو ه

ئیمه بهسهر ئهم ر موشهدا زال دمبین و جاریکی تر به

با پەيوەندىت بەردەوام بىت

دریژه به پهیوهندییه کی ریکوپیک و بهردموام بده لهگال هاوری و خیزان و خزم و کهسوکار و هانی ئهو کهسه بده که سهرپهرشتی دهکهیت که نهویش بهوجوره بکات.

با مهبه سته کانت روون و ناشکرا بن

لیستیک ئاماده بکه سمبارهت به کار و چالاکییه چیژبهخشهکان و روّتینیّکی روّژانه دابنیّ که خوّت بهلاتهوه خوّشه. ئهوه دهکریّت دریژهدان به خولیاکان بیّت یان گهرِ انهوه بیّت بوّ خولیا کوّنهکان.

چالاک به

بـهو شێوازانـه چالاک بـه کـه خوّت چێژيان لـێ دەبينيتـهوه. ئـهگـهر دەتوانيت ړوٚژانـه لـه دەرەو، هەندێک وەرزش بـکـه، يان لـه ژوورەوە ئـهگـەر نـەتتوانـي.

هەمىشە ئەريى بە

ئهم ر موشهی ئیستا ئهگهری ئهوهی ههیه فشار و نائومیدییهکانی کاری سهرپهرشتیار تهنانهت سهختتریش بکهن. همول مهده که خوّت بهتهنها بهدهست ئهو کیّشانهوه بنالیّنیت. داوای ئهو پشتگیرییه بکه که پیّویستیت پیّیهتی و ههولّ بده کاتت ههییّت بوّ خوّت.

بهردموام به له خويندنهوه بو پيشنياري زياتر ...

به سهلامهتی و تهدروستی باش بمینهرهوه

- یه کهم و گرنگترین شت پاراستنی خوّت و نهو کهسهیه که سهرپهرشتی ده کهیت به سهلامه تی و تهندروستی باش. گهلیک رینوینی حکومه ته ههیه سهباره ت بهوه ی که چوّن نهوه نهنجام بدهیت، به رینمایی تاییه ت به سمرپهرشتیاران له شانشینی یه کگرتوو (Carers UK).
- پلانیک دابنی بق کاتیک که نهگهر تو نهخوش بکهویت، به جوّری نهو سهرپهرشتی و پشتگیربیه شهوه که پیویست دهبیت و وردهکارییه کانی پهیوهندیکردنی نهو که سانه ی که دهتوانن یار مهتیت بدهن وه لهبیرت بیّت که ههر کات بیّویستی کرد بهروّژی بکهیت.
- بیر لهوه بکهر موه که لهگهل کی دهتوانیت قسه بکهیت ئهگهر کیشهکان زور زور بوون لهسهرت، ئیتر ئهوانه هاوری یان خزم و کهسوکار بن، ریدکخر اویدکی خوجیی بیت که یار مهتی تو دهدات، کهسیک بیت له Carers لله الله خزمه گور اربیه کی سهر پهرشتی کومه لایه تی گهور انی نه خوت بیت، گهور انی نه خوت بیت، یان لهوانه یه کهنیسه یان پهرستگایه کی بیت نهگهر نهوانه ته همیت.

هیما له دەور وبهری مالهکه دابنی بق بیر خستنهوهی نهو کهسهی که تق سهرپهرشتی دهکهیت سهبارهت به پیوشوینه سهلامهتیهکانی خقپاریزی، به مانهوه به سهلامهتی و شتنی دهستهکانت بهشیّوهیه کی ریّکوپیّک و بهر دهوام لهوانهیه کاریّکی باش بیّت که 'نواندن' نهنجام بدریّت سهبارهت به پیّوهر مکانی سهلامهتی، بق نمونه بهریّت سهبارهت به پیّوهر مکانی سهلامهتی، بق نمونه لهریّگهی باسکردن و نیشاندانهوه کاتیک که دهستهکانت دهشویت.

ئەگەر لەگەل ئەق كەسە نازىت كە سەرپەرشتى دەكەيت

بیر له ریگهی نهوتو بکهر موه که بتوانریت تهکنولوژیا تیدا بهسوود بیّت. نهوه لهوانهیه زمنگیکی ناگاداری لهملکردن لهخو بگریّت، یان سیستهمیّکی کامیرا که پهیوهست کرابیّت به نهیّکی تطهفونی زیرهکهوه. تو ههروهها دمتوانیت ریّوشویّن ساز بکهیت بو گهیاندنی خوّراک و دهرمان لهسهر ئینتهرنیّت به ماوهی دیاریکراوی تاییهتهوه. نهنجومهنی شارهوانی ناوچهکهی خوّت یان نهو ریّکخراوهی که پشتگیریت دهکهن لهوانهیه گرووپیّکی خوّبهخشی کومهاّن خاهکی ناوچهکهیان گرووپیّکی خوّبهخاییان

با پەيوەندىت بەردەوام بىت

- پهیومندی ریکوپیک و بهردموام به هاوری و خیزان و خزم و کهسوکار هوه دریژه پی بده. لیستیکی ناوی کهسانه ئاماده بکه که تملهفونیان بی دهکهیت و کهی تملهفونیان بی دهکهیت. لهبیرت بیت تو هیشتا دمتوانیت له دوورییه کی سهلامه تهوه له گهل در اوسیکان دمه تهقه بکهیت. تو ههروه ها دمتوانیت چاوت به کهسیک بکهیت له دهرهوهی خطکی ناو ماله کهی خوّت ئهگهر 2 مهتر (6 پی) دوور له یهک بمیننه وه.
 - ئهگهر تهلهفونی زیرهکت ههیه، گرووپی وهک واتس ئهپ دهکریت شیوازی باشی دریژهدان به پهیوهندی بیت. ئهگهر بتوانیت بچیته سهر ئینتهرنیت، تو دهتوانیت لهریگهی بهکار هینانی سکایپ یان زوومهوه لهگهل خیزان و خزم و کهسوکار و هاورییان پهیوهست بیت. بههممان شیوه، تو لهوانهیه گرووپی سهر هیل و مهکوی و تووییژ لهگهل ئهندامانی دیکهی خهلکی ناوچهکهت بدوزیته و که خوت حهزت ییی بیت.
- یار مهتی نه و که سه بدهیت که تو پشتگیری دهکهیت که پهیوهندی لهگه که که نمید نهیچریت لهریگهی پهیوهندی تاله فونی، نامه، نیمهیل یان پهیوهندی قدیم فیدیز ییه وه دی سعبارهت به و که سانه ی که گرنگن له ژیانیدا دهمه ته هه بکهن و وینه دهر بهینن که بتوانن سهیریان بکهن و نیشانیان بدهن. نهگه ر له و لاتی دیکه خیزان و خزم و که سوکار و هاوریی ههیه، تو دهتوانیت یار مهتی نهو که سه بدهیت که پهیوهندیده کی سکایپ یان زووم نهگه ل نهوان نهنجام بدات و وینهگانیان نیشان بدات.

- ئه دلنیا بکه روه که سه لامهت و باشه و یاده و ربیه خوشه کانی و مبیر به پنده ره وه سهبار هت به ژیان و به سه ره انه که نه و ددیه و پنت باسی به سه رهاندی نه گهر نه و زور شتی دو وباره کر ده وه نار ام و له سهر خوبه نه نهگهر نه و شته کانی تنکه فی و پنکه فی کرد کاتیک باسی خه فی شوین و کاته کانی کرد، خوت دوور مپهریز بگره له پراست کردنه وهی نه گهر نه وه نه و رویر و بیزار ده کات.
- ز ق کهس ههن که تو دهتوانیت تعلمهفونیان بو بکهیت بو پشتگیری یان رینمایی، و هک ئهو ریکخراوه خوجیانهی که یار مهتیت دهدهن، یان هیلی پشتگیری پهیوهستبوونی دیمینشیا له کومهلهی ئهلزایمهر (ئهگهر تعلمفون بکهیت، ئهوان دهتوانن خزمهتگوزارییهکی و هرگیرانی زمان دابین بکهن).

ئەگەر ئەگەل ئەو كەسە نازىت كە سەرپەرشىتى دەكەيت

- ها چهنده دمتو انیت پهیو مندی لهگه آل مهیچره و هانی هاو ری و که سوکاری دیکهش بده که ههمان کار ئهنجام دهن. لهو انهیه شتیکی باش بیّت ئهگهر ئه وه بکریّت به قره بوّئه وی له سهر تاسه ری روّژ مکه دا به شیّو میه کی ریّد و به ردووام پهیو مندیبان به کهسیّکه و هه بیّت.
- نهو انهیه کهسانی دیکهش ههبن که بتوانن بهرکهوتنی کو مه لایهتی له دوورهوه پیشنیاز بکهن، وهک در اوسی، نهندامانی هاو باوه پی خویان لهناو خهلکی ناو چهکهدا بان گرووپیکی کومه لایهتی دیکهی متمانه پی کر او به لام دهبیت ناگاداری نهوه بیت که هینانه نارای کهسانی وی دهشیت مایهی سهر لیشیوان بیت بو نهو کهسهی که تو سهریهر شتی دهکهیت.

با مهبه سته کانت روون و ناشکرا بن

- پلانیک بر نه و شتانه دابنی که همر روزه نه نجامیان دهدمیت. روز هکه دابهش بکه بر ماوهی کورت کورت و پلان بر چالاکییه کانت دابنی نهوانه دهکریت شتیک بن که پنی ناشنا بنت یان چالاکی نوی بن. کاری روتینی جیگرهوهی بر زیاد بکه لهریگهی نه نجامدانی چالاکی زیاتری چیز به خشهوه.
 - پۆ ژمنریک یان تەختیکی نووسین دەكریت ریگهیمكی ئاسان بیّت بق یار مهتیدانی ههر دوكتان بۆئهوهی ئهو شتانهتان لهبیر بیّت كه پلانتان بق داناون.
- ئه کار انهی ناو مال لابهره که ته واوت کردوون و له الیستی ئه کار انه کار انه که دمینت ئه جامیان بدهیت بیان سر هره وه. تو ته انهت دمتوانیت شتیکی خوشیش بهخوت ببه خشیت، وهک خو نقو و مکر دن له ناو بانیو که دا، لینانی خوار دنه وهی دلخوازی خوت یان خوار دنه وهی دلخوازی خوت.
- همول بده 'جاریکی تر' بچیتهسهر سهر شتهکان له مالهکهندا، تیبینیکردنی وینه و پهیکهر و باسکردنی نموهی که نمو شتانهت چون دهستکهوتووه، چوونهوه سهر کتیک یان میوزیک که تو پیشتر چیژت لی بینیونهوه، یان نهنجامدانی پهزلی وینه یان نهنجامدانی یاری وهک دو مینه یان کارت.

- ئهگهر ئیوه ههردوکتان باو در یکی تایبهتیان ههیه و دمتوانن بچنه سهر ئینتهرنیت دهبیت بتوانن کوبوونهوهی نزاکردن و کوبوونهوهی خواپهرستی بو ئاینهکهی خوتان بدوزنهوه، ئیوه دمتوانن کاتیک ساز بکهن که پیکهوه بچن بو کهنیسه، مزگهوت، یان پهرستگاا بو ئهو کاتهی که لهگفل نهو کهسه تهماشای نهو شتانه دهکهن. ئهگهر تو به شیوهیهکی ریکوپیک و بهردهوام بهتهنها نویژ دهکهیت، شتیک بدوز مرموه که نهو کهسهی تو سهرپهرشتی دهکهیت پیوهی سهرقال بیت بوئهوهی لهکاتیکدا که نویژ دهکهیت، که نویژ دهکهیت کهس سهر تالی نهشیویننیت.
- به رنامهی دلخوازی تعلمفیزیؤن یان رادیؤت بخهره ناو خشتهی رو ژانهتهوه و سهیری نهو خزمهتگوزاریانه بکه که بهگویرهی خواستن بو نهو شتانهی که تو یان نهو دهشیت چیژی لی بیننهوه.

ئەگەر ئەگەل ئەو كەسە نازىت كە سەرپەرشتى دەكەيت

هانی ئه کهسه بده که سهرپهرشتی دهکهیت که ههو لی نه نه نامنجامدانی ههندیک له شتانه بدات که له سهر موه پیشنیار کراون. نهگهر له نیوار اندا تطهفونی بو بکهیت بواری نه ومت بو ده رهخسیت که پرسیاری لی بکهیت نه و پلانی بو چ شتیک داناوه بو روزی دواتر، پیشنیاری شتی تری بو بکهیت و شتی وهک گهیاندنی کهوپهلی بیر بخمیته و . تملهفونی ریکوپیک و بهرده وام له تو یان کهسانی دیکهوه دهکریت روزه که بهش به ش بکات و یار مهتی نه و بدات به وهی که بیری بخاته وه دهست به یار مهتی نه و بدات به وهی که بیری بخاته وه دهست به جالاکییه کی نوی بکات.

چالاک به

- ئهوه دلنیا بکه که بهگویرهی پپویست و مرزش دمکهیت. ههموو روّژیک بروّره دمرهوه بوّ پیاسهیهک ئهگهر دمتوانیت یان شیّوازی ئهوتو بدوّزهرموه که بتوانیت له ژوورهوه و مرزش بکهیت. به لام له رادمبهدمر و مرزش مهکه گهرم ببه و سارد ببهرموه بهر له ههر و مرزشیک و دوای ئهومش و ورده ورده ماومکان و چروپری یارییهکان زیاد بکه.

ئەگەر لەگەل ئەو كەسمە ناۋىت كە سەرپەرشتى دەكەيت

ئهو کهسه هان بده که چالاک بنت به هس جورنک که سهلامهته و نهو بهلایهوه خوشه. نهگس دهتو انیت لهرنگهی بهستهری قیدیوییهوه قسه بکهیت تو دهتو انیت و مرزشهکهی خوت لهگهل خهلکی تر هاوبهش بکهیت. خهلکی پیر زور جار باشتر وهلام دهدنهوه به کهسانیک که زور گهنجترن و نهو ههستی خوشییهی که نهو کهسه بویانی دههنتیت، بهو هویهوه ههر کور وزا و کچهزا یان خرمی گهنجی تر که ههیه بهشداریان بکه نهگهر تو انیت.

هەمىشە ئەريى بە

- دەشئىت كارىدى سەخت بىت كە سەرپەر شتيار بىت لە باشترىن كاتىشدا، بەلام ئىستا لە ھەموو كاتىك زىاتر تو پىرسىتىت بەوميە كە ئەرىخى بىت. بە ئەنجامدانى ئەوە و يار مەتىدانى ئەو كەسەى كە سەرپەر شتى دەكەيت ھەمان ئامانج دەپئىكىت، يار مەتى ھەر دوكتان دەدات بۆئەوەى لەم كاتە سەختەدا بەباشى ھەلبىكەن. ئەوە بە وتن ئاسئاترە وەك لەوەى كە كارەكە ئەنجام بدەيت، كەوابىت ئەگەر تو بەلاتەوە سەخت بوو كە ھەل بكەيت لەگلى يەكىك تو بەلاتەرە سەخت بوو كە ھەل بكەيت لەگلى يەكىك قسە بىكە كە دەيناسىت، بە رىدكخراوىكى خۆجىنى بىلى كە يار مەتىت دەدەن، يان تەلمفون بى كانجومەنى شارەوانى تىمى سەرپەر شتى كۆمەلايەتى ئەنجومەنى شارەوانى ناوچەكەي خۆت بىكە.
 - ئەگەر خەمى پارەتە دەتوانىت زانيارى لەسەر دەستگىرۆيى (بەنەفىنت) و ھەروەھا چۆننىتى داوا پىشكەشكردن بىينىيتەرە لە:

www.carersuk.org/help-and-advice/financial-support/help-with-benefits and www.gov.uk/carers-uk

 نوێژکردن، تعنهمول، بۆنهى ئاينيى لهوانهيه بهسوود بن ئهگهر تۆ باو مړێکى تايبهتت ههبێت.

- همول بده چالاکی چیزبهخش له همموو روز مکاندا جیگیر بکمیت و پیشبینی کاته سهختتر مکانی روز مکه بکه، و مک کاتیک که نمو کمسهی تو سمر پمرشتی دمکمیت و مها دیار بیت که خمریک بیت هملبچیت یان زویر ببیت، یان کاتیک که خوت همست به بیتاقمتی دمکمیت. همول بده که بهشیو میمکی بنیاتنمر انه ممسملهکه بهلایهکی تردا بمریت و کاتیک بو خویشت بر مخسینیت.
 - زور کمس راهننانهکانی حموانموه و نارامی میشکیان بهلاوه بهسووده بق کونتر و لکردن بهسمر شیوازی همستکردنیاندا تو ژمارهیه کی زور پینوینی ساده لمسمر نینتمرنیت دمبینیته وه بوئه و هی و هک دهسپیک بهکاریان بهینیت.

ئەگەر لەگەن ئەو كەسە نازىت كە سەريەرشتى دەكەيت

تو دەتوانىت يارمەتى ئەو كەسە بدەيت كە سەرپەرشتى دەكەيت كە ئەرئىي بنت لەرئىگەى دانىياكر دنىيەو كە ئەم رەوشەى ئىستا كاتىيە و ھاندانى ئەو بۆ قسەكردن سەبارەت بەو دى كە ئەو ھەستى چۆنە. ھەرودھا تۆ دەتوانىت روونووسنىكى بالقۇ كەكەى ترمان دابگرىت كە پىنج پەيامى سەر دەكى دەخاتە روو بۆ ئەو كەسانەى كە بەدىمىنىشياو ، ژيان بەسەر دەبەن لەماو دى كۆيد- 19 دا.

www.raceequalityfoundation.org.uk/health-care/covid -19-translated-materials-resources.

بهدهستهینانی زانیارییهک که تق متمانهی پی بکهیت

ههبوونی سهرچاوهی زانیاری جنگهی متمانه شتنکی بنچینهیه. تق دهتوانیت به شنوهیه کی رنگوپینک و بهردهوام دهست به بهروزگردن رابگات له BBC له سهر تعلمفیزیون یان له رادیووه و نهگهر دهتهویت لهگه ل یه کنک قسه بکهیت تو دهتوانی تعلمفون بکهیت بو:

- Carers UK به ژماره 7777 808 808
- هێڵؠ پشتگیری پهیوهستبوونی دێمێنشیا له کومهڵهی ئهلزایمهر به ژماره 3456 150 0333.
- منلّى يارماتي بهرستاري ديمينشيا له ديمينشيا يوكهي ئهدميرال به ژماره 6678 888 0800.
- بق رینمایی تهندروستی NHS تطهفون بکه بق 111 (یان سهردانی www.111.nhs.uk بکه) ئهگهر لهسهر ئینتهرنیت بیت، تق دهتوانیت دهست به گهایک زانیاری بهسوودی زیاتر رابگات له مالبه ره جیگهی متمانه کانه وه:
 - Carers UK www.carersuk.org
 - Carers Trust www.carers.org
 - س كۆمەللەي ئەلزايمەر www.alzheimers.org.uk
 - helpline@dementiauk.org) (ئىمەيلُ Dementia UK www.dementiauk.org
 - Age UK www.ageuk.org.uk / Age Cymru www.ageuk.org.uk/cymru
 - The NHS www.nhs.uk
 - The Government www.gov.uk / www.gov.wales
- Public Health England www.gov.uk/government/organisations/ public-health-england
 - مناجومهنی شار موانی ناوچهکهی خوت
 - 🔸 دەزگاى يەكسانى نەۋ ادەكان
- www. race equality foundation. or g.uk/blog/better-support-for-bame-people-living-with-dementia
 - Covid Mutual Aid UK www.covidmutualaid.org

بلاقوکمکان لهسس رینپندانی پر وفیسور لیندا کلیر گونجینراون و ومرگیرراون. بهر هسهینبانی بلاقوکه نهسلمیهکان به غینگلیزی و ویلشی لهلایس (National Institute for Health Research (NIHR) هوه پارهی بو تامرخان کر اوه له پر وژ میکندا که لهلایس زانگوی نیکزینسو، پیشهندگی کر ابوو، Research Collaboration South-West Peninsula و Research Unit ملک الموانه کومانوالیس NIHR Applied Research Collaboration in Dementia المکل هاوکاران الموانه کومانوالیس به بهرنامه ی اردو وزانکوی ادامی با دونیل المعندین برادفؤر د و زانکوی برادفؤر د و زانکوی برادفؤر د و زانکوی برادفؤرد و زانکوی برادفؤرد و زانکوی برادفورد و زانکوی برادفورد و زانکوی المحالات المحالات به بهرنامه ی بابروی بود برای المحالات المحالا

Kurdish